

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Províncies un mes 0'25 Ptas.
Estranger un any 6'00 "
Número corrent 5 cents.
No reformam ets originals.

Direcció y Redacció: Arabí 6--pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.--Borne

Directo, Administrado y Propietari
ES MASCLÉ RÓS

(Tirada: 3300 exemplars)

SETMANARI BILINGÜE INIMÍCH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ**Lo que debiera ser la limosna de los tuberculosos**

Empecemos por decir que los *pobres tuberculosos*, en general son aquellos que perciben de los seis jornales del pesado trabajo, doce o catorce pesetas semanales para el sostén de la familia.

¡Doce o catorce pesetas!! ¡Una fortuna! Así es para los que trabajan, pues se someten a comer malo y escaso, a vestir andrajosamente y a recogerse en desventilada y húmeda habitación, pero, y los que están en vaga, ¿que comen? ¿como viven? ¡De milagro!

Dejemos al desventurado padre de familia sin trabajo y sin un mendrugo de pan con que saciar el hambre de sus pequeñuelos, y volvamos la vista hacia el *feliz obrero que goza*, que trabaja permanentemente.

El obrero que a fuerza de influencias lo consigue, es aquel que se vé obligado al paro forzoso, los días que el calendario anuncia como festivos, no para concederle un día de descanso corporal, sino para que conmemore la fiesta espiritual, que, santas y remotas leyes impusieron; llega el final de la semana y el patrono le hace el descuento del día que forzosamente *vagabundeó*.

Muy al contrario sucede con los empleados del Gobierno, ya sean militares ya sean civiles, pues que todos cobran íntegras las mensualidades, hayan o no habido fiestas, hayan o no acudido a la oficina alegando enfermedad, (a veces imaginaria,) hayan o no tenido ocupaciones que les impidiera desempeñar su cargo, etc, etc.

¿Cobra el obrero manual que suda como un *negro*, al no acudir al trabajo, sea por enfermedad, por ocupaciones o por marcarle el calendario ser día festivo?

En casi su totalidad, no.

¿Percibe entero el sueldo un obrero u empleado del Estado trabajando como un *blanco*?

En su totalidad, si.

¿Porqué no imponerles una fiesta forzosa anual, sin sueldo, siendo el obrero manual semanalmente perjudicado por las festividades de ritual? ¿Porqué no tomar tal acuerdo y destinar los millones de pesetas que representaría su aplicación a espaciosos e higiénicos sanatorios para pobres tuberculosos?

¿Porqué? Sencillamente; porque si el Gobierno intentara obligar a *sus subordinados* (subordinados cuando ellos quieren) a que contribuyeran en un día de sueldo anual para socorrer a los pobres tuberculosos, levantaríanse en unánime protesta contra él, y he aquí descubierto el pastel de que los mismos que hoy se *desviven* para hacer una *limosna*, rebajaríanse al protestar el acuerdo y sinó, sométase a la prueba mi proposición, y el tiempo se encargará de contestarnos.

Forzándoles a ese día de fiesta (o de auxilio) no tendrían necesidad las ruborosas y pudientes señoritas, de desvergonzarse yendo a asaltar lo mismo al pretendido galán que al microbio basurero, el día de la Festa del Amor, o de la Conquista, o de la Coquetería, o de la Flor, como actualmente la llaman.

JORGE MARTÍ ROSELLÓ

Sa malaltia de moda

—¡Hola madó Safrastè! ¿Que estau bons?
—Jo sí, però tench sa meua fia que....
—¿Está malalta? ¡Proba Pixedis!
—Fieta meua estimada d'es meu có, fa tres dies que te unes acubós, unes calrades, uns vòmits....
—¿Que escúp molt?
—Casi sempre mestressa Reguiñols.
—Idó axó es que ha fumat qualca puro.
—No heu crech, perque hasta es fum l'entebana,

considerau que quant es seu enamorat es a canostra, sa priva de fumá *enclosive*.

—Es estrañ madó Safrastè.

—Y res s'atura díns es seu cós; tant prest s'ho enfoña per dedalt, com ja li surt per baix.

—Deu teni sa tubería recta.

—¿Y no sabeu cap remey per axó?

—Jo vos diré; si fos un... m'escusaré de diró perque es una paraula *escusadora*.

—Bono, queda *escusát*.

—Idó si fos un... lo que vos deis, posantli una tubería que fes ésse....

—No sieu doyuda per l'amor de Deu.

—¿Que será sa malaltia de moda?

—¿Quina moda tenen es malalts?

—Axó que li diuen es *ripe*.

—¿Es *ripe*? Teniu rahó, ja n'he sentit parlá. Es meu jenre que es *lletrút* va lletji a n'es *dieri* que hasta en *Ramones*, en *Mauta*, y en *Balear* s'amollaven per sa descosida. Y heu será es *ripe*, na *Pixedis* payeix mes que un endiot.

—Bon any s'ha presentat per sembrá lletugas.

—¿Y perque li deuen dí que axó es *ripe*?

—Jo diria

que es perque aviat fa pahí
es menjá, y el fa sortí
com si viatjás amb *trenvia*.

CAP VERJO

Na Rayó y es "Foch y Fum,"

Contesta sa Modista: Sa meua mestresa degut a sa molta feina que ha tenguda, no li ha estat possible antes del Corpus, atendre a ses queixas d'aquells benvolguts, estimats y desgraciats guarda-cantóns que per espay de moltes setmanas, tots es vespres esperant ses seues *agraciadas dulcineas*, mos regaven sa plassa de Santa Magdalena. Ella sent molt es *desperdicios*, pero, es mateix temps los dona las graciás, perque d'aquella manera resultave que es dematins tenia es pis mes fresh; no obstant d'haveró sabut abans, los hauria enviat un orinal de goma d'aquells que ven el seny Codina, que se adaptian al cuerpo y no molestan ni abultan.

Ara es mal ja no te remey, pero los adverteix, que d'avuy en devant si tenen alguna queixa, enloch de publicarlé porenc acudí directament a ella en tota confiansa, que la trobarán sempre disposta a fer lo possible per donarlós gust, sense necesidad de que es vehinats s'hen enterin.

En cuant a s' hora de sortida, los fa a sebra de que encare sa retjeix per s' hora antiga de lo cual están enterades ses atletes y qui no li agradi que hi posi ran-des.

Es secretari.

**
Recapitoletjam noltros: Sabém de bona tinta que s'Inspectó d'es trebay li fe una visita y desde aquell dia s'acabaren ses *llargarudes* vetlades; pero como la astucia todo lo puede, are los dona diariament es boliquét perque fassen sa vetlada a caseua y axí s'estovia dues coses: Es llum y ses visitas d'es simpàtic Inspectó d'es trebay.

—¿Que surten a s' hora antiga? —No entren amb s' hora moderna?

—Que hen sabém de polissonada.... noltros, però crech que si heu hagués Institut d'aquesta ciencia, ambos seríam catedràtics.

Rosari Consistorial Alaroné

Contestant a un anònim

Anònim, vol dí sense nom, y a un alaroné qui pregunta (sense nom) que passa dins s'Ajuntament desde l'any 1918, mereix que li digue que es un covart y un llengarut, deixantlo a n'es recó d'es despreci.

Jo no heu faré així, jo li contestaré pero públich perque en secret no fiy d'aquest homo.

Desde l'any 1918, a dins es nostre Ajuntament y fora de ses sessions secretes que solèm tení cada diumenge entre sa coalició liberal-maurista, passa lo que no creiem hagués de passá antes d'agafa es mando es llerals, degut a sentí anunsiá programes de justisi y administració, posant en terra tot alló que es diu política e intriga, y, avuy porém assegurá que es tot al revés, y sino que jutji es poble y es Lleneté, qui s'havia proposat ferhi lleña petita, pero com era un altre anònim, mos ha resultat que ni siquiera te destral.

—¿Que passa desde l'any 1918?

Passa que es nostre Alcalde elegit amb mala forma, sa primera salutació vā essé dí, que agafava sa vara perque sí y que si hagués volgut asseró molt antes, li bastava haverse fet conservadó, y noltros deim que ni conservadó ni liberal; no mos agraden tals noms.

(Continuarà)

D'Inca**Sesió ce dia 28 de Maltx**

Com que es en primera convocatori; asisteix menys pùblic que de costum, perque ets inquerors no n'estaven enterats.

Lletjida y aprovada s'acta anterió, sa resolen varius asunts de escasa importància y toca per torn a los *Coches Fúnebres*. Intervenan y esposen el seu ideal varios Seños Concejals y definitivament queda acordad adjudicar dita Agensi Fúnebre a n'es solicitant tal qual ses bases espresan y p'es termini de 20 anys.

—Inquerors! Clamau victoria! A la brevedad, tindrem *Coches Fúnebres* y serém servids despues de acabats nostros dies, de una manera decent!

—Ja era hora! Felisid efusivament al *novel contratasta* y li desitj tota classe d'asert en s'empresa, com celebraré li doni bons rendiments. (1)

Finalment nostre Alcalde sposa nova serie de trabis, encaminads tots ells a sa bona marxa administrativa y a n'es cumpliment de obligacions y davés de cada qual per lo que el S.º Amengual li dedicá calorós elogi y es pùblic aplaudeix s'oportunitad d'es cas.

Es de esperá S.º Batle no dormirse en el laurel; seguiu trabayand, que s'opinió veu amb bons desitjos vostro asertad pas per s'Alcaldia.

BARBÓ.

AFEJITÓ: Lo d'aquell Señor Concejal qui coneixia es PATRÓ Codoñy, anirà un altre dia, avuy per falta d'espai no es possible.

NOTA: La setmana qui vé anirà es cuento d'es Jerrel.

ESTELLICONS**Plassa de Toros**

Diumenge dia 9 veurém sa segona novillada de sa temporada que el Sr. Alcalá mos ofereix y que si es com sa primera ja mos porém doná per satisfets.

Es ganado es de D. Juan Armau.

Celita II, Almonteño, Alcaraz y Pastor II, es cuidarán de despachar los bichos.

Ball a n'es Moliná

Si vos voleu alliberá d'aquesta malaltia que es diu «grippe», anau a balla a «Sa Portassa» tots es diumenes.

Y are diumenje qui vé en Ribot hey du una banda que de valsos bona tanda tocará y que heu fa molt bé.

De Campanet (Acabament.)

Are jo dic y crit; Campanetés velerosos y abrinats, no comportém qu'un penero com es D. Juan Barba Grise haje de fer una injusticia a n'es nostros infants que no poren apendre res pe sa seva groseria!

Adamés dit señò, te es càrec de metje titulá y per tal càrec se li donen 1.500 pessetes y sols hey ha dues families pobres y no's tot axó, sino que de pòsta de

(1) NOTA DE SA REDACCIÓ: Es Barbó deu estar avorrit. Desitja que es *Coches Fúnebres* donin bon rendiment a n'es contratasta que equival a dí, que desitja que s'hen mórin molts. «Voldrà essé ell uno de tantos? «Salud y feina» dirà es contratasta.

sol fins a les vuit de l'onidema si heu ha un malalt de gravedat ni sense gravedat no vol sortir de casa, a lo que s'han subscrits casos de anà a cercar-lo per necessari i no voler-se aixecar y have d'anà a n'es pobles veïnats a cerca un'altra metje. Are jo torn di: «Per que hem de da 1.500 pessetes a n'aqueix metje si no mos na podem servir? Pues Campanetés de coratje; reunimòs tots en massa y a fe una protesta per desterrarlo d'es mitj de noltros.

Fins aquí puch arriba y me retir perque es meu genit no me comporta parlá d'aquestas coses ni tant sols pensari.

El fenomeno TRI-QUI TRA-QUE.

De Felanitx

Una palometa d'aquelles que parlavem s'altre dia s'ha aferrada amb en Tomeu, es mercadé, y com que aquest es molt amich meu, vuy donarlí un avis.

Tomeu Pancuit t'avertesch que aquesta foquifumera es bona per mercadera y es fàcil que et deixi fresch.

Un que te una cama de mes.

De Lloseta

Reunits a n'es Club Recreatiu alguns socios, fort y no et mògues volen funció, convenguent alguns de sa Junta, en so fé una corrida de toros essent un d'ells es bou y els altres es toreros.

Resultaren dos Belmontes cuhit.

«Aquest que feya de bou, que devia essé casat o fadrí? Es una pregunta, no vos malpenseu.

Equivocació

(De s'article «Visca sa lluita Alaronera.»)

Abans de lo que deya: «Si en Maura heu sap t'estirar una oreya,» perteneixia es párrato que segueix y que s'impressó el sa menjá:

«Es concejal maurista Fullana, envalentonat amb sa paraula d'es Batle, també hey digué sa seu:

— Mentre no tain es coll a dues dotsenes, la cosa no pot anà bé. (A lo que contestà en Llorens Gros: — Bastaría que el tayassen a in, y tot aniria com una seda.)

(S'impresó te sa culpa de s'equivocació.)

De Buje «Es deutes de Binisalem.»

Desde una estació radiotelegràfica de Binisalem a sa d'es molí d'es Puyol de Buje ha circulat es siguiente radiograma:

«Estai alerta Foguè binisalemé capataz mina Búger, debe 65 duros zapatero binisalemé no quiere pagarlos.»

Essent noltros molt amichs de sa justicia e inimichs de ses iniquitats, volem diríji dues paraules a n'es sabaté de Binisalem.

Ido si, sabaté; per Buje també ha volgut fe lo mateix en jornals y altres coses, y tots es qui han volgut demostrarli sa veritat en matemàtiques, (com ell es tan entès amb axó de domatigues,) no ha volgut pagá; y tots es qui li han parlat de tocarli es bombo, (com que en música no hey entén,) totduna ha pagat; y essent 65 duros una cantidad algo respetable, vos aconseyam que li surtigué a camí, amb tota sa música y serà segú que cobrareu.

Lectó si amb tú está endeutat y a n'es deute vols dà es tòmbo, prova de tocarli es bombo.

y aviat t'heurá pagat.

Lleínye a s'estern de sa carabinota. Comedia cómica. ¡Qu'en vols d'oli! ¡Qu'hey bufes! ¡miau! ¡miau! ¡miau!... detalls próxim número.

Un ferit.

Coses rares de Binisalem

¡Un pare que serca jenes per ses seues fies!

Aquesta ja es d'ase y seca. P'és carre de Can Ca-lojes no es parla d'altre cosa. Serà que te ganes d'es-sé pedri o troba que ses seues fies sa fan veyes y van tornant tiroses?

¡Vamos l'amo! Ma sona molt malament axó de que una de ses vostres fies vají a aguia es diná a n'es missatje perque es dia menos pensat.... s'ensendrán (supòs que no deuen menjá de fret) y si s'ensén.... veurém bòfogas. (Es missatje ja hen te però no se si son d'una cremada ja que crech no es deu havé assegut may dins es foch.)

L'amo amich; jo vos vuy dí que som homo de coratje. Si m'heu masté per missatje poreu disponere de mi.

Diumenje a vespre a les nou y mitja amb punt, se-re a s'estació d'es trén fumant un puro amb faxa. ¿Mos hi veurém? Vos hi esper.

X. Y. Z.

De Santa Margalida

Qui vulga aplegá mal de cap, que vaje a n'es cíne d'es Teatro, ja que hey há un motor que buida es cervell, qui vulga destrossar-se sa roba, que vaje a seure a ses cadires de dit local ja que surten mes claus que pels no te un ase y qui vulga essé desacreditat, que fasse negocis amb s'Empresari.

Així ha succehit a un floret d'homos decentes, que li llogaren es Teatro amb sa condició que havia de can-

viá totes ses cadires dolentes, de posá una bona màquina per fe cíne y un encarregat competent per tirá ses películes y tant competent los resultà, que hen tira moltes a la americana o sia cap-baix cul-alt.

Com que escalivaven es públich, perderen dobbés y are s'Empresari diu que hubo gato encerrado.

Un imparcial.

D'Estallenchs (Dialech.)

— Ja vetj Mado Juanaina que sa bava vos cau des-de que es vostro fiy está empleat a n'es Banch de Prestados y Descontentos.

— Y amb motiu; perque de quatre o cinch estu-dants d'Estallenchs, cap n'hi ha hagut que amb tant poch temps cursás sa carrera.

— Lo que es raro, no guaní per mantenirsé y li ha-jeu d'enviá es pá y ses verdures d'aquí.

— ¡Ay fieta! Encare que hem rentis sa cara, no ta vuy per nòra.

Fitenció

S'Empresa d'es servici públich de cadires d'es Born, mos ha convidads a anarhi a seure tot s'estiu, cosa que agrahím ja que a demés de recrearmós sentint tocá escohides pesses a sa gran banda de música que te contratada, allá s'hi respira s'aire pur de la mà, sa seu amb comodidad y economia.

Agrahím s'atenció.

Escainen de Manacó

Pareix que sa nova fàbrica elèctrica está disposta a pendre es pel a n'es manacorins deixantmós a les foscas.

A pesá d'axó, quant arriba s'hora es cobradó s'en-trega a cavostra, vos fa ensunyá es billetet y dañ... dañ heu de moñi tota sa mensualitat, per mes que ha-jeu estat un grapat de dies sense llum.

Lo mes especial que te aquesta fàbrica modelo, es que molts de dies quant fa tant bon sol, es llums están encesos.

Ja va per un parey de vegadas que a n'es cíne de sa Bassa, varen havé de suspendre sa funció per falta de llum pagant justos por pecadores.

O pronta remey, o hen ferém una de ses nostres.

De Lluehmajó

Mestre Colons y C. (lumbreres mauristes,) des-de que hey hagué sa toreada monserratina, amb so correspondent apoteosis de pitos sin flautas, no los hem tornats yeure per s'Ajuntament a defensá es bé comú, axí que ja los davem per morts, quant de sope-tón los mos veim amb so ciri ben encés fent de autoridades a sa possessió d'el Corpus.

Cuant tornin fé eleccions, heu de posá a sa candi-datura: «Fulan de Tal. Especialista en procesio-nés.» No vos atravigueu a dí que anau a n'es Consistori per defensá ets interessos d'es poble.

A n'es lliberals los cau sa bava vent es mauristes desairats.

Però no vos propasseu que es dia menos pensat, si feis cap barbaridad amb mala forma rebreu.

Sant Juan Palós.

Barbaridad Puigpuñentina

Día 25 de Maitx demostrá es graus de cafrerísma que te es sogre espera essé d'es Llubiné.

Aquest Llubiné tenia amoroses relacions amb sa fia de l'amo'n Bárbaro y sucsehi... lo que sempre sucseyeix... un Pasco abans del Ram.

Cuant s'hompare heu sabé, s'hen entra dins s'es-table, agafa es látigo y el fa trossos demunt es cuiro d'es pobre Llubiné, agafa un garrot de garrové mal esporgat, y segueix pegantllí fins que el deixá per mort; després s'hen va cap a sa fia y li doná una tal pellissa (amb ses mans) que la deixá madura.

Bruix! Pegau a una fia que sa troba amb mal estat. Mereixeua está tancat per loco a sa loqueria.

Es Barbo de viatge

Invitat per varios Binisalemes, dia dos de Juny en so fi de presensiá sa colocació de sa primera pedra per un edifici dedicat a los esplorados de Binisalem vatx assistiri.

Tot va anar com una seda; pero los ánimos etsal-tads es vespre motivaran: Latas, Picarols e intento de fogatas; tot dedicat a n'el S.º Rectó. ¿Que passa per tal poble? preguntarán los bons catòlichs.

¡Ala Binisalemés a despertar tocan!

Llegó la hora de cantá clá y treure breguetes.

¡AMOLLAUVOS! y fora pò.

Foch blau d'Artá

Diumenje s'obrirá una Tòmbola a n'es Convent, organizada por los Padres, amb una comissió de famelles que fan obrí s'uy.

Los Padres escudats amb aquestes famelles, han anats a fé una recolecta de juguetes y no juguetes, allá hont n'hi havia y allá hont no tenien ni un bossí de pà dins es rebost.

Creim que aquesta comissió, te mes d'escultural que de cultural, ¡Oh dignidad!

Es fins de tal Tòmbola, son combatí es malvici y

enseñá es jovent de jugá a la pilota, fé gimnasia y tocá... guitarra. Si no frissayem feríem un comentari a ses pilotes de los Padres, a sa gimnasia y a sa guitarra.

A real es número y no se tracta de cap fi humani-tari. Aquesta tayada de coll rendirà bon producta, se-góns sa llana que dugan p'és clotell ets artanenchs.

Ja vos na donarem detalls.

Bartomeu Gay

Aquí teniu un pintó el cual may fa cap descuit. Pinta ell de lo milló, qui vol trebay superió: «Plassa Sant Antoni 8.»

Telegramas

Amich Rossét:

Estich d'enhorabona. Avuy el S.º Jutje ha revocat sa sentensi en que sa me condemnave. Qued absolt com era d'esperá. (FOCH Y FUM ara qui en volen!)

BARBO.

Niño encuentra papel 25 ptas. causa riña mu-jeres hombres a merendar semana próxima nuevos datos.

Kaiser Pierrot.

Dilluns (12 noche.)

Ara mateix sastra carrero Fàbrica trobándose madurísimo, medio figura medio remo duna pellisa de cano que la donado la seu dona parnar a soparo en dues vainadas nel ostel Puerto pino. Després de menjado truita les clafaron los ouos duna potada que voia las trelles (nos taba nulgado). La muixer enfadadísima sortido balcono ansultar vainados vainadas y tota quente de rra dadores.

Lico del maestro Pépo.

Setmana próxima Mariáns guerreant «bocas» Andreu fracassat. Buñola.

Mec, Bordoy y C.ª

Llonjeta - Criada - jugal-les-foscas-cotxé-dona-látigo-senyo-trobats-in-fraganti-Setmana-qui-ve-Datos.

Costa - Catañy - modistes - Xarradores - estugoses - in-sultadores - Setmana - próxima - reseña - general - bona-pellissa.

Ja s'ha publicat «Na Defensiu sa bugadera».

Couplets de FOCH Y FUM

Es paneret de na Tonina

Música de «El Conde de Luxemburgo»

(Vals de los besos)

Feliu. — Que dus díns es pàne

Tonina. — No heu diré, no heu diré.

— Digueu que jo toc fluix.

— Moraduix, moraduix.

— Herbassana tu hey tens

y amb romansos ma vens....

— Ala arruix, ale arruix, ale arruix....

— Doném es paneret.

— Y jo no el ta vuy dà,

som pobre y no vuy du bombét

per donarlot, t'has de casá.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve: «S'ESCAPULARI.» Música de «El Relicario.»

Calsat de lóna

Es un carreró seguit

tant de masclles com famelles

que van a «Can Estarellas,

per un calsat de profit,

calsat de gust esquisi,

de lóna ben reforsada,

cualsevol l'haje provada

l'alaba y es natural.

Tot es demés material

</div